

CHOROBY OVOCE A ZELENINY

OVOCE

- **Jádroviny:**
- **Strupovitost jabloně**
Venturia inaequalis
  - *listy a plody
  - *ztráty do 40%, nestandard
  - *náchylné odrůdy – Golden Delicious, Idared, Spartan
  - *rezistentní – James Grieve, Jonathan

*primární infekce na listech

*silněji po odkvětu

*na plodech – skvrny, korkovatění

Ochrana:

*úklid listí

*fungicidy

*rezistence

STRUPOVITOST JABLONĚ

houba *Venturia inaequalis*

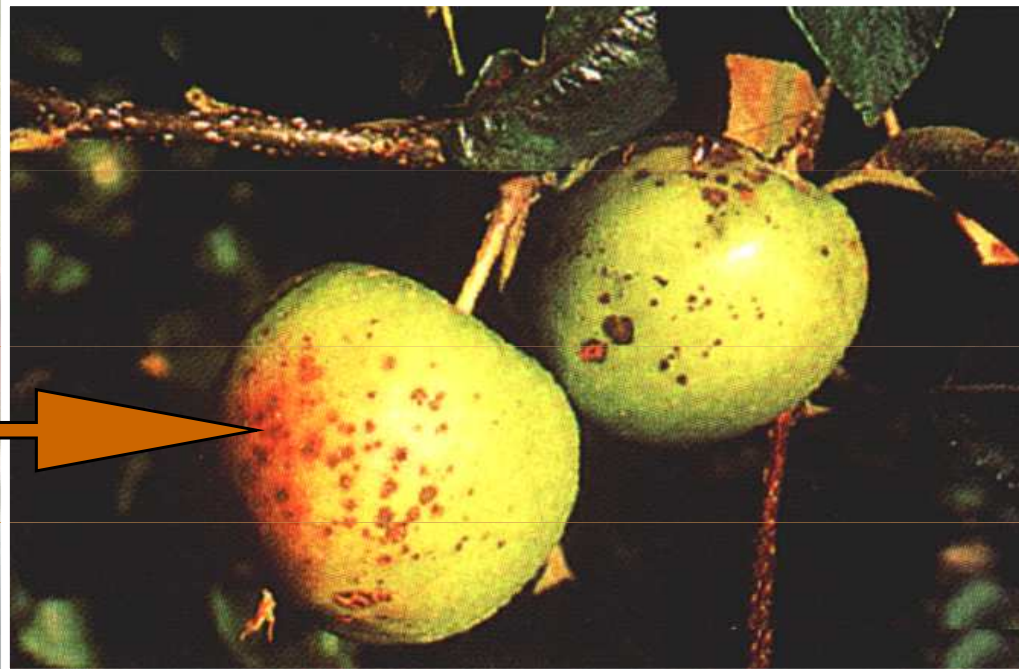

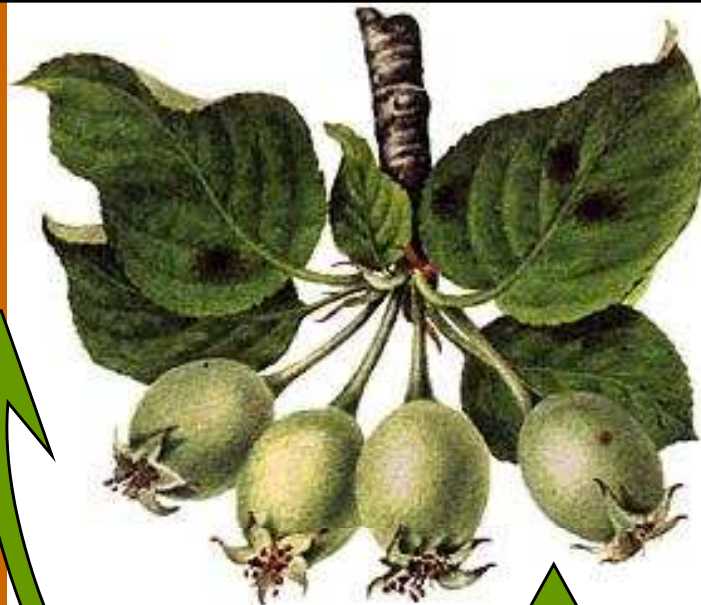
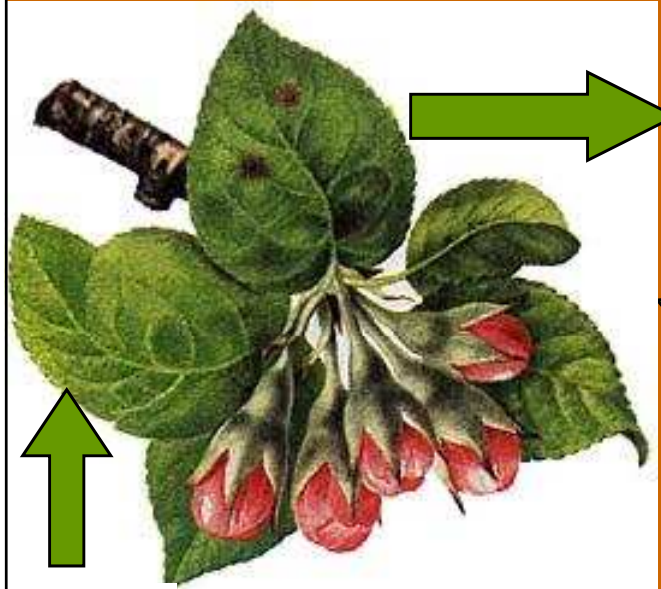
Klíčící letní výtrusy
(konidie) vyrůstající
na napadených
orgánech

Silná infekce
strupovitosti
na listu

Strupovitost
na plodech

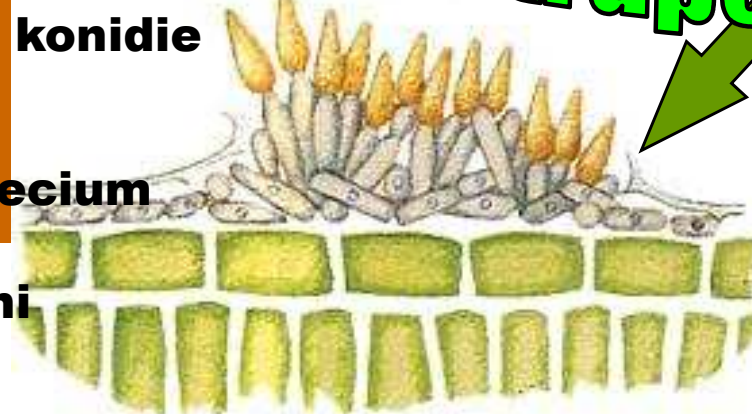

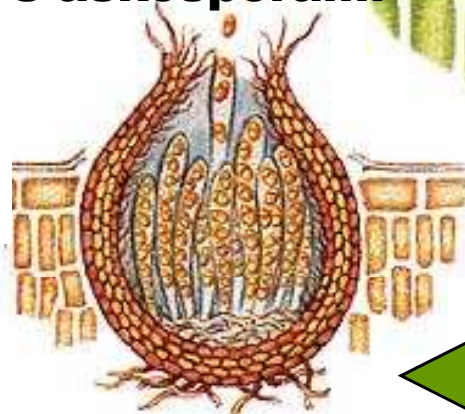
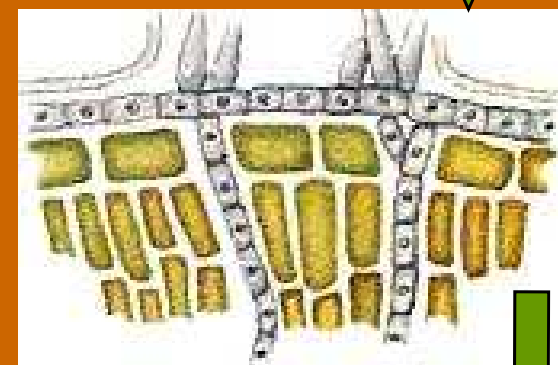
Vývojový cyklus strupovitosti

**zralé
pseudoperithecium
s vřečky
s askosporami**

konidie

infikované listy na zemi

Podmínky pro vznik infekce stupovitosti

Ovlhčení listů

teplota (dle MILLSE)

Déle než 2 dny

do 5 °C

13 hodin

10 °C

9 hodin

14 – 24 °C

11 hodin

25 °C

KRITICKÉ OBDOBÍ = duben - červen

CITLIVOST ODRŮD

SILNĚ NÁCHYLNÉ

G. Delicious

Spartan

NÁCHYLNÉ

J. Grieve Red

Idared

REZISTENTNÍ

Florina

Resista

Rubinola

Selena

Angold

Julia

ODOLNÉ

Příčiny napadení jabloní strupovitostí

➤ LIDSKÝ FAKTOR

- ✓ nepřidělení konkrétních parcel pracovníkům
- ✓ vysoká pojezdová rychlost
- ✓ vynechání části řady – při dokončení nádrže rosiče
- ✓ vynechání řady – při špatném najetí
- ✓ nedodržení dávkování
- ✓ jízda s ucpanými tryskami

➤ PROBLEMATICKÁ KURATIVNÍ APLIKACE FUNGICIDŮ

- ✓ rezistentní houby k triazolovým fungicidům
- ✓ kurativní aplikace strobilurinových fungicidů (?)
- ✓ překročení doporučené kurativní doby

➤ APLIKACE NEVHODNÉHO FUNGICIDU

- ✓ snížená účinnost (odolnost houby)
- ✓ rezistence houby k fungicidu
- ✓ volba nevhodného fungicidu
- ✓ nedodržení doporučované hektarové dávky

- **Padlí jabloňové**

Podosphaera leucotricha

*od rašení listů, květní poupata, květy, letorosty

*čarověníky – po odumření terminálního pupenu

*náchylné – Jonathan, Idared, Coxova Reneta

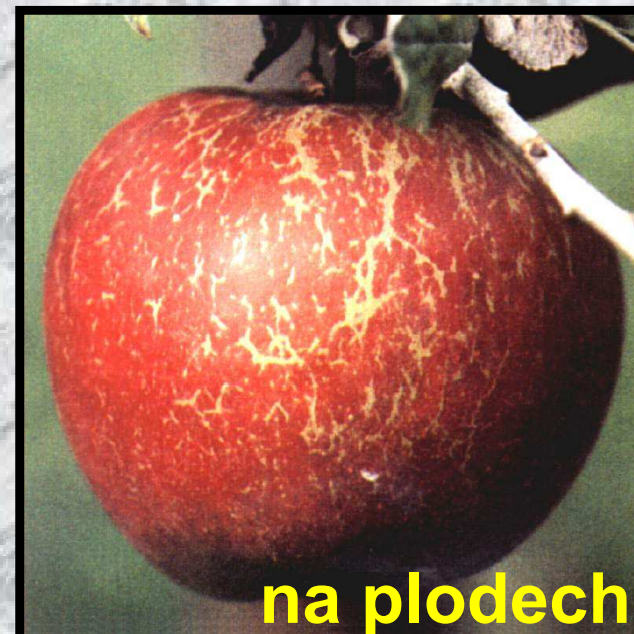
Ochrana:

*úklid listí, řez, rezistence, fungicidy

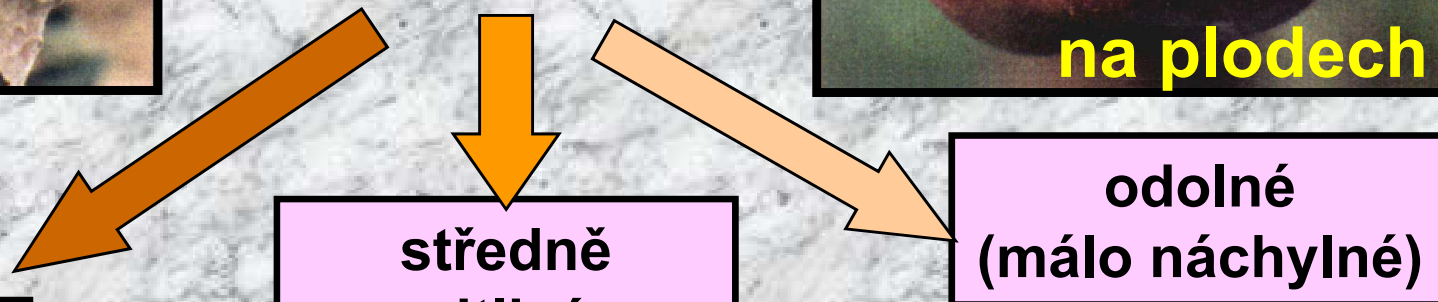
PADLÍ JABLONĚ

původce houba
*Podosphaera
leucotricha*

CITLIVOST ODRŮD

náchylné

**JONATHAN
IDARED
COXOVA RENETA**

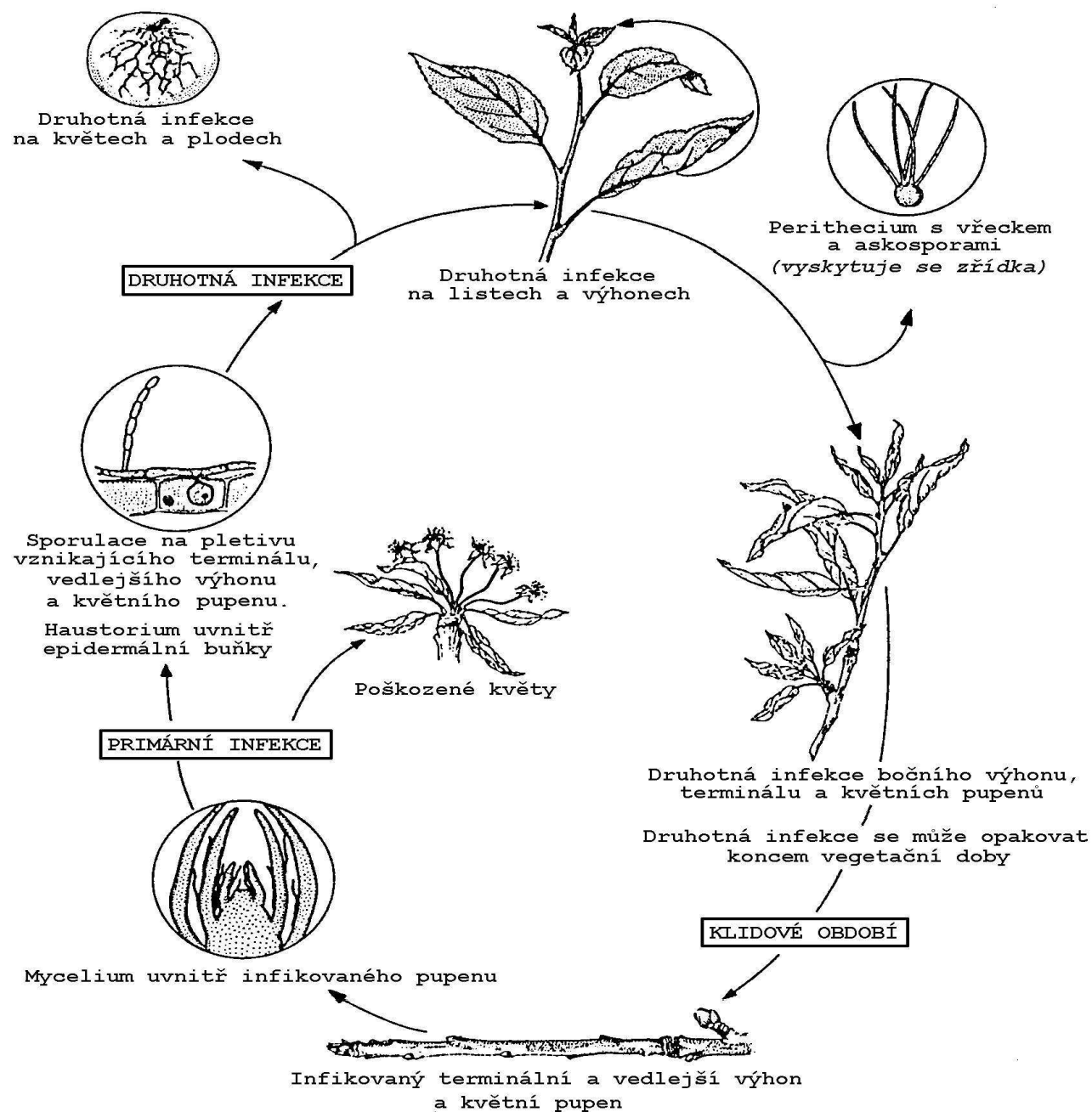
**středně
citlivé**

**FLORINA
JAMES GRIEVE
JOLANA
MELODIE
ONTARIO
G. DELICIOUS**

**odolné
(málo náchylné)**

**DISCOVERY
JULIA
JONADEL
KLÁRA
LORD LAMBOURNE
RUBÍN
ZUZANA
ZVONKOVÉ**

Vývojový cyklus houby *Podospaera leucotricha*

Podmínky pro vznik infekce padlí

- Průměrné denní teploty nad 15 °C
- sucho (vzdušná vlhkost nad 70 %)
- odrůdová náchylnost

KRITICKÉ OBDOBÍ = duben - červenec

- **Moniliová hniloba jádrovin**
Monilinia fructigena

- * plody, méně větve a květy

- * hniloby plodů, primárně po poranění

- * koncentrické skvrny konidioforů

- * plody hnědnou, mokrá hniloba – opad, mumie

Ochrana:

- * úklid napadených plodů, vzdušná lokalita, ochrana proti škůdcům

MONILIOVÁ HNILOBA JABLEK

hnědá

černá

původce houba *Monilinia fructigena*
konidiové stadium *Monilia fructigena*

zdroj infekce :

mumifikované loňské plody

šíření konidií :

hmyzem, větrem, vodou

OCHRANA :

➔ likvidace zdroje infekce

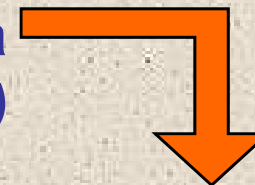
➔ boj proti hmyzu

➔ ochrana proti strupovitosti
tlumí výskyt moniliové hniloby

RZIVOST HRUŠNĚ

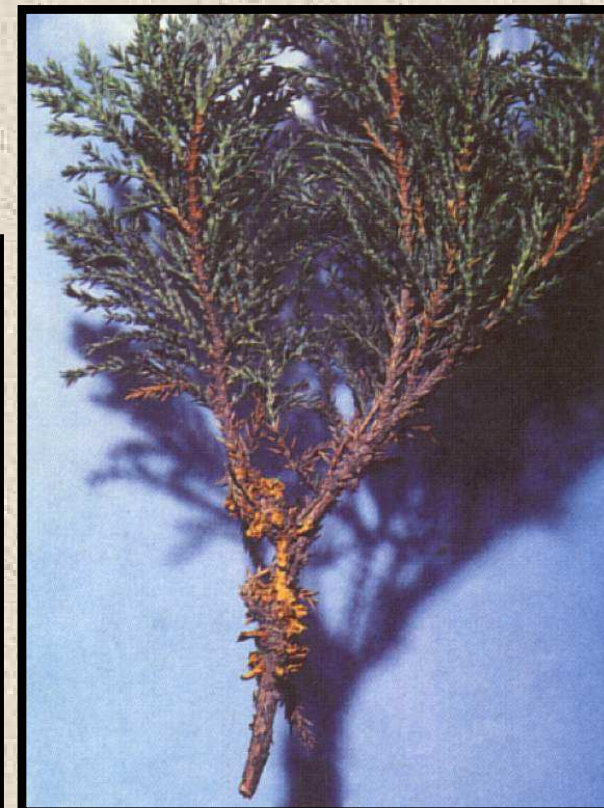
původce rez *Gymnosporangium sabinae*

Dvoubytná rez, druhý hostitel **jalovec chvojka klášterská**
(*Juniperus sabina*)

Spermogonie vytvořené
na lícové straně listu hrušně

Prášilka (aecium)
ložisko výtrusů

Telium - ložisko
zimních výtrusů (teliospor)
u rzi na jalovci

OCHRANA :

- odstranění druhého hostitele
- ošetření od začátku rašení do konce května
- dobrá účinnost mědi, triazolů - 10denní interval

Choroby skladovaného ovoce

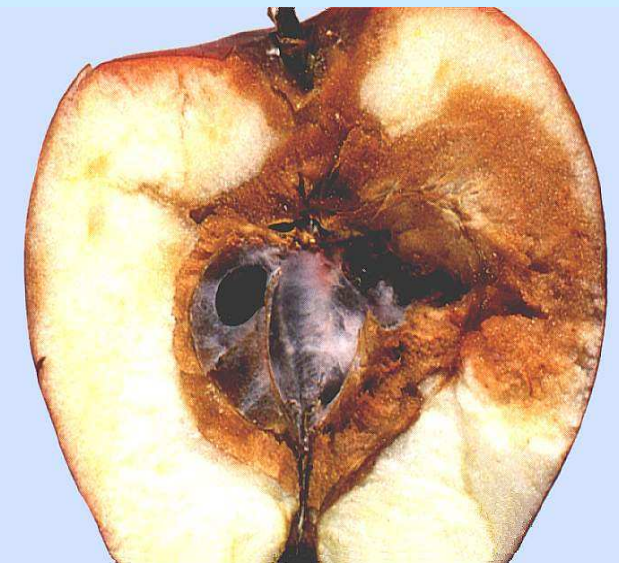
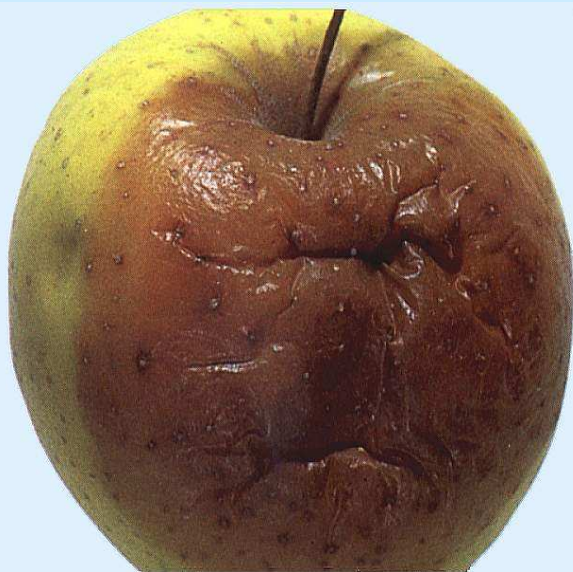
šedá hniloba jablek
Botrytis cinerea

**modrá hniloba
(peniciliová)**
Penicillium expansum

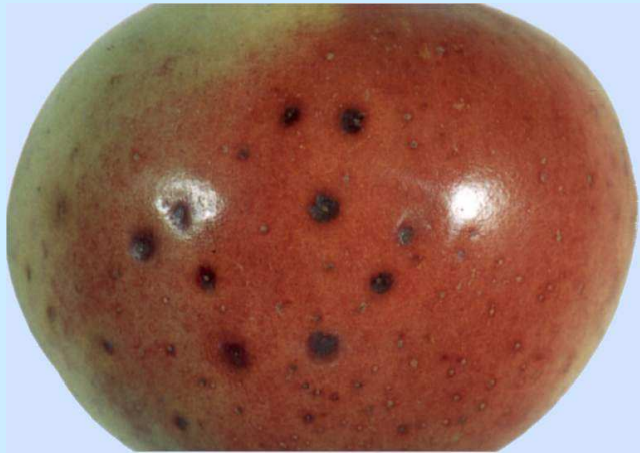
fusariová hniloba
Fusarium spp.

Choroby skladovaného ovoce

čerň na jabloních

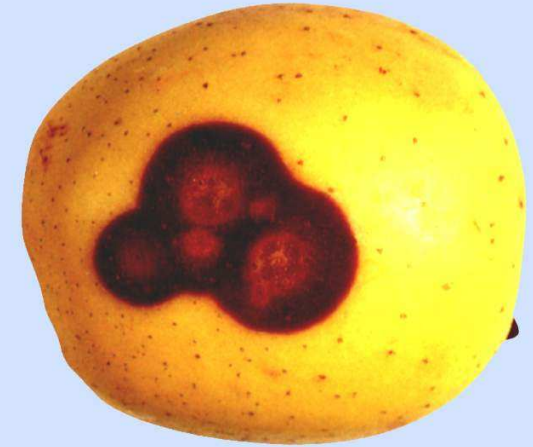

Cladosporium herbarum

kruhová hnědá hniloba

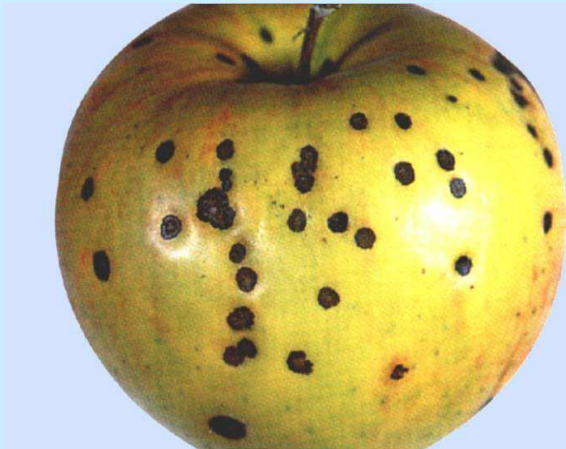

Pezicula alba

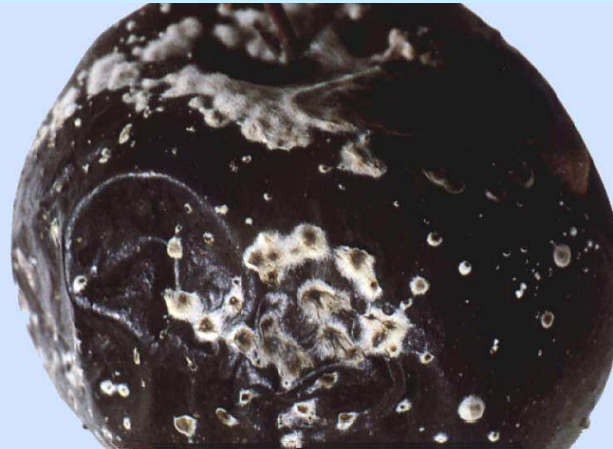
Pezicula malicorticis

skládková strupovitost

Venturia inaequalis

černá / moniliová hniloba \ hnědá

Monilinia fructigena

- **Virová kaménkovitost**

- Stony pit virus – SPV***

- *tmavé skvrny na plodech

- *pod skvrnou sklerenchymatické buňky – kamínky

- *irreversibilní poškození – vykácení

- **Bakteriální spála růžovitých**
Erwinia amylovora

- *karanténní od 1986

- *květy, letorosty, listy

- *redukce výnosů, prosychání stromů

- *odumření stromu

- *široké spektrum hostitelů

- Peckoviny:

- Šarka švestek

Plum pox virus – PPV

*až 100% ztrát, znehodnocení

*listové čepele – světlé skvrny

*plody – propadlé skvrny, gumovitá konzistence, přisedlé pevně k pecce

*předčasný opad plodů

*mdlá chuť

*vegetativní šíření – mšice (neperzistentní)

*neléčitelné

- **Mrtvice – apoplexie**

- *akutní forma – rychlé odumření

- *chronická forma – několik let

- *klejotok

- *fyziologické a patologické faktory

- *polyetiologická choroba

- *genetická podmíněnost

- **Kadeřavost broskvoně**

Taphrina deformans

*symptomy na listech zjara

*vypouklé skvrny

*červenají, kadeřaví

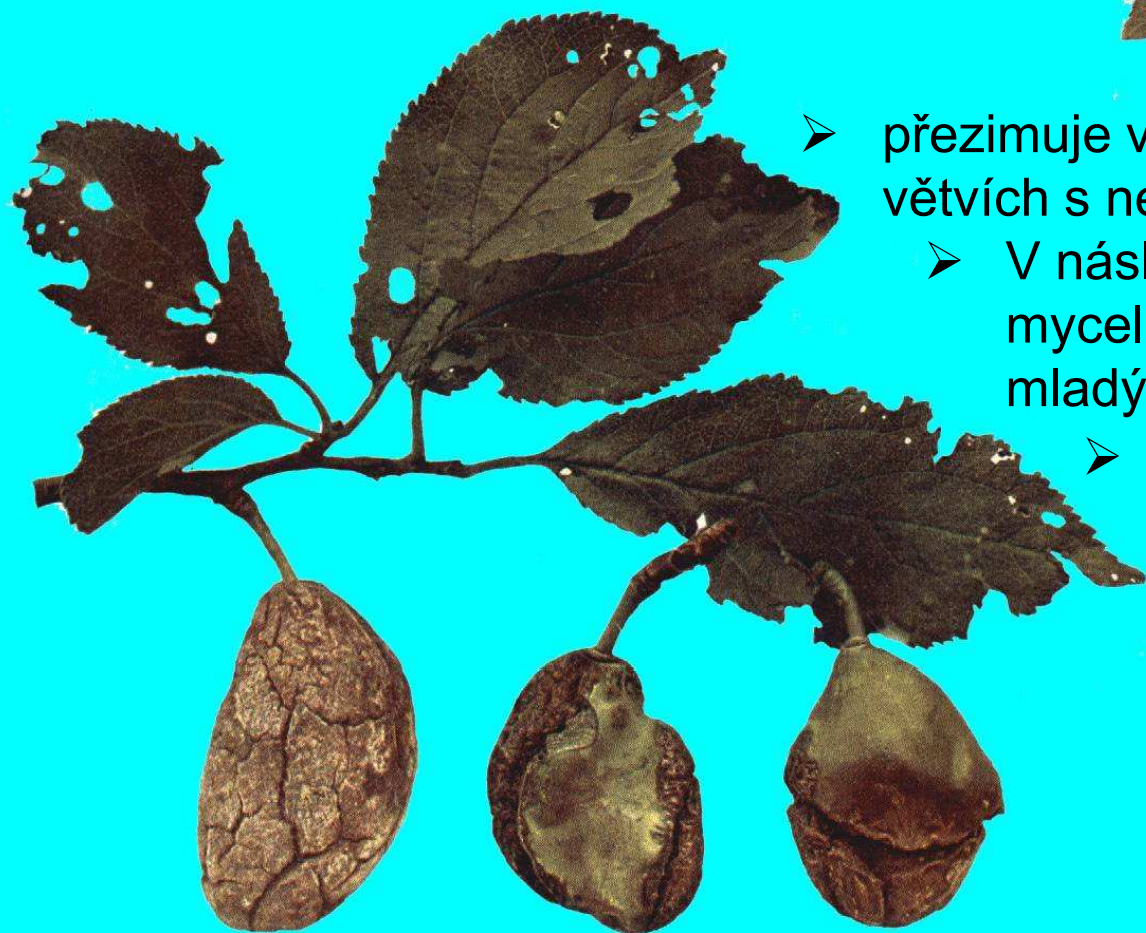
*letorosty

Ochrana:

*fungicidy brzy na jaře, úklid zbytků

PUCHROVITOST ŠVESTKY

původce houba *Taphrina pruni*

- přezimuje ve formě mycelia ve větvích s nemocnými plody.
  - V následujícím roce prorůstá mycelium stopkami do mladých plodů.
  - Pro šíření jsou příznivé vlhké dny během jara a kyselá půda

➤ OCHRANA :

- odstraňování napadených větví a plodů
- na zač. vegetace měďnaté fungicidy, dithiokarbamáty

MONILIOVÁ HNILOBA PECKOVIN

původce houba
Monilinia laxa

☐ zdroj infekce
mumifikované loňské plody

☐ vstupní brána pro infekci
otevřené květy,
poraněné plody

☐ ochrana v době květu

HORIZON 250 EW

0,75-1,0 l.ha⁻¹

SPORGON 50 WP

0,4 kg.ha⁻¹

ROVRAL 50 WP

1,5 kg.ha⁻¹

ROVRAL Flo

3,0 l.ha⁻¹

☐ ochrana před sklizní

HORIZON 250 EW

0,75-1,0 l.ha⁻¹

ROVRAL 50 WP

1,5 kg.ha⁻¹

ROVRAL Flo

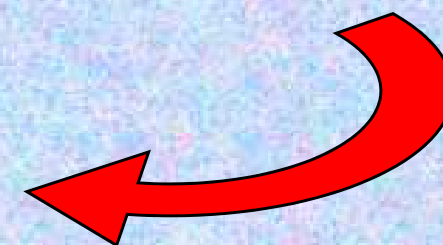
3,0 l.ha⁻¹

**NUTNO DODRŽET
OCHRANNOU LHŮTU !**

7 dnů

14 dnů

14 dnů

- Jahodník:

- **Plíseň šedá**

Botrytis cinerea

*plody, všechny fáze růstu

*vodnaté → hnědé skvrny

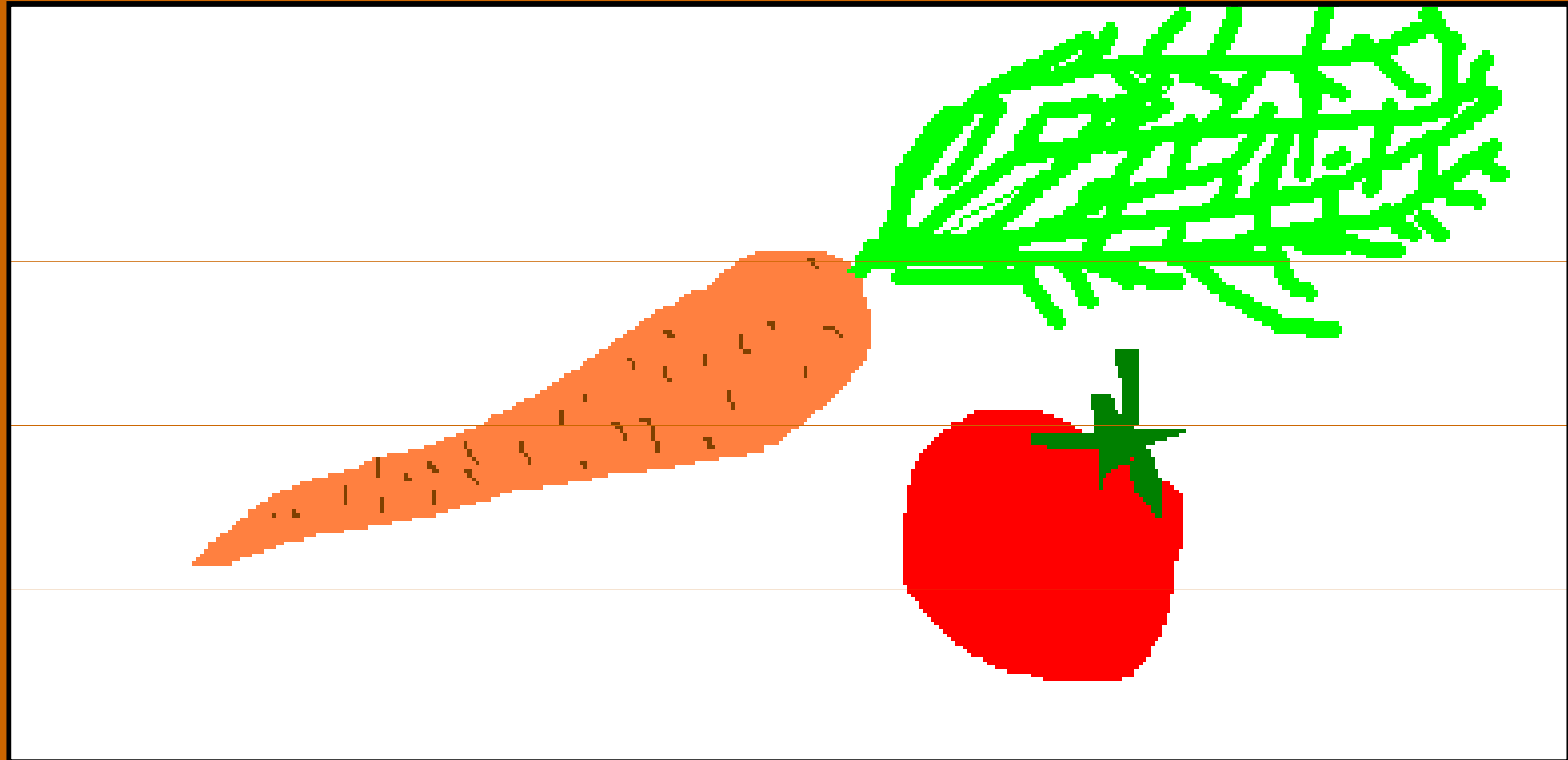
*konidie, sklerócia

*vlhko, teplo

Ochrana:

*podkládání, ochrana proti hmyzu,
fungicidy

ZELENINA

- Rajče
- **Plíseň bramborová**
Phytophthora infestans

*listy, plody

*tmavě zelené skvrny, na okrajích bělavý
porost sporangioforů

*plody znehodnocené

*vlhko

Ochrana:

*fungicidy

- Okurky

- **Plíseň okurková**

Pseudoperonospora cubensis

*listy – žlutozelené skvrny

*spodní strana – šedavý povlak sporangioforů

*nutné ovlhčení listů 2 – 4 hodiny

Ochrana:

*tolerantní odrůdy

*fungicidy

- Brukvovitá zelenina
- **Padání klíčnicích rostlin**

*zamokřený substrát, vysoká vzdušná vlhkost, málo světla, hustý výsev, nízká teplota

*kořenový krček – vodnatí, hnědne, nekrotizuje, viditelné mycelium

Ochrana:

*moření osiva

- **Nádorovitost košťálovin**
Plasmodiophora brassicae

*kořeny – nádory

*nadzemní část – deformace růstu,
nepravidelné listy, menší

*v půdě asi 6 let

Ochrana:

*osevní postup – 5 let

*rezistence

*vápnění

- Cibule
- **Plíseň cibulová**
Peronospora destructor

*podlouhlé skvrny na listech a květních stvolech

*šedavý povlak mycelia

*nevyzrálý krček

Ochrana:

*osevní postup, moření osiva

- **Botrytida**

- Botrytis allii*

- *krčková hniloba

- *měknutí suknic, hniloba

- *sklerócia v půdě

- Ochrana:

- *osevní postup

- *nepoškodit cibuli

- *šetrná sklizeň, nechat týden na poli